Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 250. Brașov, Mercurĭ 13 (25) Noemvre 1896.

Deficitul și cvota.

...In momentele, când trebue sĕ ne gândim serios la necesitatea de-a pune odată stavilă tuturor cheltuelilor noue în viéța nóstră de stat, pentru-că cu urcarea sarcinelor nóstre publice am ajuns la un punct, încât poporațiunea abia le mai póte duce în spinare, atuncĭ vine Austriacul și dice: Ungaria sĕ contribue cu mai multe procente la cheltuelile comune ale monarchiei...

Ĕtă *punctum saliens* al situațiunii financiare și politice presente, atât de bine schițat de diarul 48-ist „Magyarország“.

E, cu drept cuvênt, fórte îngrijat acest diar pentru ceea ce ne aștéptă pe noi sĕrmanii contribuabilĭ din acest stat, décă, după cum arată tóte semnele, cvota dualistă se va urca.

Banffy — dice numita fóiă — e deja gata a face, ca în loc de 30 sĕ se voteze 35% și astfel sĕ luăm asupră-ne o nóuă sarcină anuală de 6 milióne fl. Austriacii într'aceea pretind 43%, ceea ce ar însemna o urcare a dărilor anuale cu 18 milióne florinĭ. De unde sĕ luăm însĕ, fiă cele 6 milióne, fiă cele 18 milióne? Din venitele nóstre nu le putem lua, prisos nu avem. De unde sĕ le plătim așadéră?...

Ișĭ bate óre capul br. Banffy cu astfel de întrebărĭ supărăciόse? Fóia maghiară oposițională dice, că nu, și noi suntem de aceeașĭ părere. Nicĭ că are timp Banffy sĕ se mai gândéscă mult. Trebue sĕ se grăbéscă și sĕ ia mĕsurile de lipsă ca cei 300 de mamelucĭ ai sĕi, noui de nouiță, sĕ voteze cvota urcată. Cestiunea este numai, cu cât sĕ se urce cvota, cu cele 5% prevĕdute de Banffy, orĭ cu cele 10 și mai bine procente, ce le pretinde Austria?

Situația nu e de loc ușóră. Au dus'o Ungurii, cum au dus'o până acum, dér lucrurile au ajuns la un punct, când e vorba séu de a se încovoia séu de-a se frânge.

S'a deochiat și mult lăudatul echilibru al financelor statului ungar. Financele au început sĕ se clatine cumplit și arată érășĭ spre deficit. Spre caracterisarea stărilor actuale financiare fóiă 48-istă constată, că acum statul încasséză anual dela cetățenii contribuabilĭ 480 milióne florinĭ pe an, pe când înainte cu 15 anĭ ei plăteau anual numai 280 milióne florinĭ pentru trebuințele statului. E fórte justă decĭ întrebarea, ce-o pune, décă în acești 15 anĭ venitul locuitorilor țĕrii și puterea lor economică s'a urcat astfel, ca acum sĕ pótă ei vĕrsa în visteria statului cu 200 milióne mai mult? Nu este óre mai aprópe de mintea omului a vedé deja în acésta urcare a sarcinelor o încordare ce trece peste venitele contribuabililor și nimicesce isvorul puterei lor.

Numai dobênda datoriilor statului, care înainte cu 10 anĭ era încă de 90 milióne, acum figuréză cu 130 de milióne florinĭ anual în preliminarul budgetului.

La acésta se adauge, că cheltuelile diferitelor resorturĭ ministeriale se urcă în fiă-care an și aprópe regulat se urcă și dările pentru armată în fiăcare an cu câte 4 milióne. Despre deficitul anului curent de 36 milióne causat în cea mai mare parte de cheltuielile nebune ale fudulieĭ naționale milenare, fóia oposițională maghiară nicĭ că face amintire. Se mărginesce numai a constata, că dările s'au înmulțit într'un mod, încât absolut nu se mai póte continua cu sporirea lor, căcĭ s'a ajuns acea margine, care indică cea mai estremă încordare a puterii contribuabililor și numai puțin lipsesce ca córda sĕ se rupă, prăbușind întréga clădire.

Și totușĭ nu-i modru de-a scăpa de urcarea cvotei. Ungurii umblă acum sĕ submineze posiția contelui Badeni. Dér, orĭ vor reuși sĕ-l rĕstórne orĭ nu, fapt este și rĕmâne, că cu Austriacii nu mai e de glumă. Ei sunt firm hotărîțĭ de-a nu mai ceda în punctul acesta și orĭ cât ar amenința Ungurii cu uniunea personală, nu-i vor mai spăria. Viitorul parlament central vienes va pretinde și mai unanim urcarea cvotei, căcĭ „le-a fost de-ajuns“, dic ei, „că au purtat în spinare timp de 30 de anĭ cele 70 procente pentru ca Ungurii sĕ-șĭ facă mendrele și sĕ se îngâmfe pe contul lor“.

Deficit și cvotă, acésta este signatura situațiunei. Putea-va Ungaria sĕ rischeze tocmai acum o ruptură totală cu Austria? Și décă nu, ce prospecte i-se deschid în fața deficitului înfricoșat, ce-i rânjesce în față?

Sașii și aniversarea nascerii lui Roth.

Astădĭ în 24 Nov. n. se împlinesc o sută de anĭ dela nascerea martirului național săsesc Stefan Ludwig *Roth*, care a fost în anul 1848 unul dintre conducĕtorii națiunei săsescĭ și, ajuns pe mâna rebelilor maghiarĭ, a suferit mórte de martir.

Compatrioții sașĭ, cuprinșĭ de sentimentul pietății și venerațiunei față de acest mare bărbat al lor au decis sĕ serbeze aniversarea nascerii lui Roth prin un *comers festiv*, la care ocasiune avea sĕ se rostéscă și un discurs festiv întru memoria lui Roth, apreciând tot-odată importanța acestuia pentru poporul săsesc din Ardél.

Spre acest scop s'au constituit comitete arangiatóre în centrele săsescĭ: Sibiiu, Brașov, Bistrița și Reghinul săsesc.

E firesc, că în țéra nóstră constituțională și sub liberalul guvern al lui Banffy a fost serbarea săséscă un spin în ochii funcționarilor politicĭ, carĭ au și făcut din partea lor totul pentru de a zădărnici ținerea serbării așa încât afară de Brașov s'a sistat pretutindenea ținerea.

Comitetele arangiatóre au adus în tot locul poliției la cunoscință ținerea serbării.

Căpitanul de poliție din *Sibiiu* a luat la cunoscință ținerea serbării, *dér cu observarea, că nu este permis a atinge și glorifica cu ocasiunea acésta activitatea politică a lui Roth.* Comitetul arangiator în fața acestei restricțiunĭ nelegale și neleale *a abstat* dela ținerea serbării, fiind-că consideră de un nonsens de a aprecia activitatea lui Roth făr' de a atinge activitatea lui politică.

Tot în acelașĭ sens a procedat și căpitanul de poliție din *Reghinul săsesc*, care amenință comitetul arangiator cu disolvarea comersului prin brachiu, la cas, că ar „atinge séu chiar glorifica“ activitatea politică a lui Roth.

Intre astfel de împrejurărĭ și comitetul arangiator din Reghin a făcut aceeașĭ, ca și cel din Sibiiu: a abstat dela ținerea serbării.

Mai brutală este procederea căpitanului de poliță din Bistrița; acesta *nu admite* ținerea comersului, motivând oprirea în chipul următor:

„fiind-că serbătorirea lui Ludwig „Stefan Roth, care la 1849 a fost condamnat la mórte pentru tradare de patrie (!) ar puté da ansă la conturbarea „relațiunilor naționale pacînice, a fost necesar sĕ se respingă acéstă petițiune „pentru de a evita eventuale frecărĭ naționale“.

Contra acestui decis revoltător al căpitanului de poliță a recurat comitetul arangiator la vice-comitele, care însĕ a aprobat decisul polițian, interdicênd și din partea sa ținerea comersului. Bistrițenii n'au mai recurat mai departe contra opririi, fiind-că vĕd, că nu duce la nicĭ un resultat remediul legal.

„Kronstädter Ztg.“ vorbind despre aceste oprirĭ vede în tóte aceste mâna lui Banffy, care caută sĕ se degageze de „garanțiile“ stabilite, când cu încheerea pactului cu Sașii.

Guvernamentalul „Kronstädter Tgbltt“ combate acéstă conclusiune a organului Sașilor verdĭ, atribuind oprirea din cele trei orașe iperzelului funcționarilor și caută sĕ apere pe Banffy prin faptul, că în Brașov nu s'a interdis ținerea serbării, ér décă de fapt ar esista vre-o instrucțiune dela

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

„Cartea négră“.

Unde dai și unde crépă.
Prov. român.

Rĕspuns la „Cartea négră“ (A „fekete könyv“), scrisă de br. Stefan Kemeny junior în 1849, și publicată de Hentaler Jozsef în numerii 121—131 din Mai 1895 ai lui „Magyarország“ din Budapesta.

De **Axentie Severu.**

7) (Urmare).

In nr. 122 dela 4 Maiŭ ne arată „Cartea négră“, că ar fi omorît Românii 200 Maghiarĭ în scóla de călărit dela Cricău, ér ómenii lui Axentie, la carĭ a fost detașat și un oficer c. r., ca pe vre-o 90 i-au legat tot trei cu trei, apoi trăgênd o funiă lungă și grósă printre ei, și trăgându-le încălțămintele, ca sĕ-i mâne desculțĭ la Blașiu, — la căpĕtul satului Uióra rênd pe rênd i-au împușcat; un popă valah le cetia iertăciunile, apoi îi arunca în Mureș.

La Cucerdea ómenii Iancului au sugrumat („gyilkolták“) 60 Maghiarĭ, așa încât notarul satului, care de frică și spaimă s'a ascuns în podul casei, în desperațiune s'a spêndurat acolo. — La Grind, unde lângă Mikas a fost și un oficer c. r. cu numele Rörich, s'au omorît 200 de Maghiarĭ.

Mai încolo ne arată, că toțĭ acei criminalĭ, carĭ în urma acestor fapte au fost închișĭ parte la Clușiu, parte la Gherla „sub guberniul actual“ (adecă sub guberniul din 49—52) au fost eliberați.

Continuând scrie, cum am trimis eu în 8 Ianuarie 1849 doi tribunĭ la Aiud, ca sĕ pregătéscă cuartire pentru 6000 ómenĭ, și cum părintele dela Măjina, Prodan, i-a asigurat pe Aiudanĭ, că nu va intra picior de Român în Aiud, și reproduce în traducere scrisórea mea, tot din 8 Ianuarie dto Ciumbrud, prin care arătam primarului, ca sĕ nu ne aștepte în acea séră la Aiud, fiind-că rĕmânem în comunele vecine. Și în urmă cum eu, cel mai păcătos, care e acum în oficiu de stat, pe lângă tóte acestea la câteva óre am atacat orașul cu hórdele mele și l'am încendiat la mai multe locurĭ. Și așa, scrie cu mare durere sufletéscă, urmă pustiirea Aiudului, omorurile și prădările lui, la carĭ a venit și a luat parte și garda Sașilor din Mediaș. Acésta a tocmit carĕ și a dus cu ele averile Aiudanilor.

Intr'aceea a venit d-sa dela Turda cu baronul Paget, cu Wesseleny, cu Szilvási Miklos și comitele Tholdi, și după ce au adunat pe toțĭ refugiații din păduri și satele vecine, încărcând pe 70 de carĕ pe câțĭ nenorociți au aflat, i-au dus la Turda.

Fórte frumos descrie, cum acești magnați cu vre-o 40 călărețĭ, 2 companii de honvedĭ și cu vre-o câțĭ-va gardiștĭ din scaunul Arieșului au atacat și bătut la Vințul de sus hórdele valahe și călăreții, ce-i persecutau, și cum óstea împĕrătéscă, care se afla la Uióra depărtare de ½ óra, se uita cu sufletul la loc, cum hórdele române îi atacau și masacrau pe ei.

După-ce termină cu descrierea înfricoșatului desastru, ce l'a suferit Aiudul și o mică parte din locuitorii lui — cea mai mare fugise în 15 Noemvre 1848 la Turda, — ne arată cu numele 44 femei și copii, pe carĭ Românii i-au masacrat în 10 și 19 Octomvre la Sângătin*) (Kis-Enyed) Nu ne spune însĕ, cum și de ce s'au adunat acolo atâț' amar de Ungurĭ chiar și din unele comune învecinate, — acésta o voiŭ arăta eu după ce voiŭ fi reprodus în estras tot cuprinsul Cărții celei negre.

La pag. 14 Nr. 124 din 4 Maiŭ ne comunică autorul „Cărții negre“ rugarea d-nei Laszlo Carolina, predată înălțatului împĕrat cu ocasiunea venirei sale, la 1852, în Transilvania. Acésta ne spune, că ea în 1849 locuia în Aiud și cum, pe lângă tóte asigurările lui Axentie și Prodan, Aiudul fu incendiat, și cum „Axentye“ din Ciumbrud, care e numai ½ óră departe de Aiud, de pe o prismă se uita cu sufletul odihnit, cum arde orașul și cum sunt sugrumațĭ locuitorii lui.

In nr. 125 ne comunică autorul plânsórea vĕduvei Daniel Török, dată tot în 1852 înălțatului împĕrat, și acéstă vĕduvă mărturisesce, că eu de pe o prismă de lângă Ciumbrud m'am uitat, cum arde Aiudul.

*) Nu a fost chiar așa. Cum a fost, vom arăta noi mai târdiu. — *Aut.*

Banffy, atuncĭ nicĭ autoritățile din Brașov n'ar fi putut procede altfel, decât cele din Reghin, Bistrița și Sibiiu.

Organul Sașilor bětrânĭ îșĭ încheie cu următórele cuvinte articolul:

„Noi în Brașov suntem în posițiunea fericită de a puté ține serbarea, mulțămită încrederii ce o au autoritățile în arangiatorii serbării. Sperăm a fi pe deplin juștĭ față de importanța distinsului bărbat al poporului. Sperăm, a pregăti poporațiunei din Țéra Bârsei o serbare înălțătóre, isvorîtă din însuflețire națională săsésca și sperăm, că tóte aceste vor fi cu putință, fără ca sě se agite vre-o națiune a patriei nóstre“.

Cochetărĭ între Italia și Francia.

In timpul din urmă pressa italiană se arată fórte simpatică față cu Francia, ceea ce se póte considera ca o reacțiune față cu pornirile anti-francese, ce se manifestaseră în cercurile politice italiene pe timpul guvernului Crispi.

Organul partidei lui Crispi, „Tribuna“ de esemplu, acusă tripla alianță cu egoism și cu aceea, că în cestiunea Tunisului ea a aservit Italia Franciei. De altă parte „Gazetta Piemontese“ publică un articul, în care arată, că raporturile între Italia și Francia devin din ḑi în ḑi mai intime și mai apropiate, ceea ce, de sigur, va aduce cu sine încheiarea pactului vamal și comercial între ambele state. Articulul și-l termină cu cuvintele: „După ce odată ghiéța va fi spartă și după ce între cele două surorĭ latine armonia va fi restabilită nu ne va fi permis a ne opri la drumul de jumětate; putem spera, că érășĭ se vor întórce ḑilele cele frumóse“...

Ca rěspuns, pressa francesă replică tot în asemenĭ cuvinte simpatice față de Italia. Așa de esemplu „Roux de Paris“ ḑice: „Puține popóre sunt în stare de-a se înțelege unele pe altele așa, cum se înțeleg între sine poporul italian cu cel frances. Identitatea de temperament, comuna reamintire a anului 1859, cu un cuvênt tóte lasă a se conchide, că raporturile turburate dintre cele două popóre vecine fără nicĭ o greutate pot sě se prefacă în raporturĭ amicabile, ceea ce va fi spre mulțămirea ambelor țěrĭ. Lucrul ajunsese așa departe, încât raporturile dușmănóse între Francia și Italia ajunseră a fi unul dintre punctele cele mai importante ale politicei europene. Dér óre de lipsă e sě ne mai punem unii altora bețe 'n róte? Lucru înțelept este, ca sě ne risipim puterile cu de acestea?“

In asemenea mod se esprimă si alte ḑiare principale atât francese cât și italiene.

E interesant a sci, cum este contemplată în cercurile dătătóre de ton ale Franciei posibilitatea apropierei între ambele state din vorbă. In privința acésta ḑiarul „Riforma Sociale“ s'a adresat către mai mulțĭ bărbațĭ politicĭ francesĭ, rugându-i sě-șĭ dea părerea în privința acésta. Resultatul a fost, că aprópe toțĭ bărbații politicĭ, către carĭ s'a adresat numitul ḑiar, au declarat, că o apropiare a Italiei de Francia numai așa ar fi cu putință, *decă Italia ar eși din tripla alianță.* Așa, de esemplu, Reinach dete următorul rěspuns: „Eu totdéuna am fost de părere, că între Francia și Italia nicĭ-odată nu póte sě ajungă lucrul la rěsboiŭ. Chiar décă ambele state ar fi fost armate unul în contra altuia din crescet până 'n tălpĭ, în momentul decisiv li-ar fi căḑut arma din mână și astfel nicĭ-odată n'ar fi comis marea crimă în contra umanității, de-a se rěsboi între sine. Nicĭ-odată Francia n'a conspirat în contra unității Italiei. De aceea în momentul, în care Italia va alunga dela sine neîncrederile față cu Francia, ea va eși din tripla alianță“.

De asemenea s'au esprimat în contra triplei alianțe fostul ministrul președinte Ribot, fostul ministru de esterne Berthelot etc. Din tóte acestea „Riforma Sociale“ trage conclusiunea, că Italia trebue sě-șĭ redobândéscă libertatea de acțiune, eșind din tripla alianță, care aḑĭ nu mai are sens pentru ea.

CRONICA POLITICĂ.

— 12 (24) Noemvre.

In ședința dela 21 Nov. n. a camerei francese s'a făcut o **interpelare în causa amiciei ruso-francese.** Fiind la ordinea ḑilei desbaterea budgetului ministeriului de esterne, *Millerand* ḑise, că o alianță franco-rusă de mult timp e dorită de Rusia și ține în respect pe dușmanii Franciei. Francia, abstrăgênd dela promovarea intereselor financiare ale Rusiei, a făcut acesteia și alte servicii însemnate, așa de esemplu în cestiunea Asiei orientale și în cestiunea Americei. Intrébă decĭ, cu ce resplătesce Rusia acéstă prietenia a Franciei? Décă este adevěrat, că s'a încheiat o convenție deosebită militară între Francia și Rusia, și carĭ sunt condițiile acestei convențiunĭ?

Ministrul de esterne *Hanotaux* a rěspuns imediat, declarând, că el rěmâne strîns pe lângă enunciațiunile, ce le-a făcut în tómna acésta Țarul Rusiei și președintele republicei francese la Cherbourg înaintea oficerilor de marină, la Paris înaintea guvernului și a representanților națiunei, și la Charlons înaintea conducětorilor armatei și a oficerilor sěi.

*

Din Sofia se anunță, că ministrul de rěsboiu, Petrow, în petițiunea sa de demisiune declară, că el nu va demisiona numai din postul de ministru, ci se va retrage și din relațiile militare. Principele Ferdinand declară, că după alegerĭ îi va primi demisiune. Se ḑice, că ministrul Petrow îșĭ dă dimisiunea din causă, că oficerii bulgarĭ expulsațĭ în Rusia au fost rechiămațĭ.

Lueger despre Jidanĭ.

Un colaborator al ḑiarului parisian „*Le Temps*“, care a umblat pe la Viena, a visitat și pe Lueger, vice-primarul și conducĕtorul antisemiților. In convorbirea, ce au avut'o sě fi ḑis Lueger, după cum spune o telegramă din Paris a lui „N. fr. Presse“, între altele:

„Jidanii tóte le adună în jurul lor, omul nu póte mânca nicĭ o bucățică de carne, fără ca sě nu plătéscă Jidanului și pentru acea dajdie. Cu libera concurență însě nu se póte lupta contra lor, deóre-ce lupta în chipul acesta ar rěmâné fără resultat, chiar și décă ar avé Jidanii cu totul altă morală. Dér când vor vedé, că aicĭ la noi banĭ nu se pot câștiga, atuncĭ ei de sine se vor duce mai departe. Nu ne pasă, ducă-se orĭ unde, numai aicĭ la noi sě nu rěmână“.

Despre planurile antisemiților Lueger ḑise: 1) Vom înființa băncĭ comunale, carĭ vor elibera negoțul și industria de sub influința Jidanilor. 2) Precum am câștigat majoritate la primărie și în dieta provincială, tocmai așa o vom câștiga și în parlamentul central.

La finea convorbirei Lueger sě fi mai ḑis despre guvernul austriac:

„In fond luat lucrul, *guvernul ține cu noi.* Scie, că causa nóstră e bună causă. Dér simțemintele sale cele mai intime și cugetările sale secrete, guvernul nu le putea da pe față, căcĭ împrejurările îi impun reservă“.

Se vede, că scopul acestei scirĭ aduse de fóia liberalilor dușmanĭ ai antisemiților este de-a suspiționa pe guvern, adecă pe contele Badeni, a cărui atitudine nu le place liberalilor, că pe sub mână ar fi înțeles cu antisemiții. Dér orĭ ce ar fi vorbit Lueger cu ḑiaristul frances, manevra acésta nu va puté duce la nicĭ un scop, căcĭ de va ținé guvernul orĭ nu cu antisemiții, ḑilele frumóse dela Aranjuez nu se vor mai reintórce nicĭ-odată pentru liberalii nemțĭ și jidanĭ din Austria, cumětri clicei jidano-maghiare dela noi.

Non quid sed quis.

Alba Iulia, 19 Noemvre 1896.

Stimate Domnule Redactor!

„O voce din sînul clerului român unit“ publicată în „Gazeta Transilvaniei Nr. 240 —1896“ se vede a fi produs în Blașiu o impresie fórte penibilă și deprimătóre pentru purul adevěr, pe care l'a scos în relief la lumină.

Nu-i vorbă. E supěrăcios adevěrul. El se mistifică de multe-orĭ, în multe casurĭ se ascunde, nu se póte însě nicĭ-odată nimici, tot adevěr rěmâne.

Acestei impresii penibile și deprimătóre îi dă espresiă fóia clericală din Blașiu „Unirea“ în Nr. 46—1896 prin aceea, — fiind strînsă cu ușa — că: „corespondența din péna părintelui Papiu e necualificabilă; batjocuresce memoria lui Vancea; sinodalitatea din biserica nóstră și modul de guvernare a bisericei nóstre“.

„Unirea“ după săritura sa epuréscă în loc de a resfrânge obiectiv pretinsa: „necualificabilă corespondență“ și „batjocură“ împărtășesce cetitorilor ei, „ce fel de voce este vocea părintelui Papiu“, carele „a fost paroch... pentru abusurile sale însě prin sentința ridicată la valóre de drept... a fost lipsit de parochie și a fost suspendat pentru mai mulțĭ anĭ“.

Sic! *Non quid sed quis!*

Ca sě elude trista realitate și nudul adevěr, „Unirea“ o ia de-a ocolișul prin piață și strigă: *ille niger est.*

O fi! Dér cine a mai auḑit? cine în lume are cinismul a susținé, că adevěrul: „necualificabil, batjocura, încercare de stil“, de ar eși din gura și a celui mai mare criminal, până ce nu se probéză contrarul?

„Unirea“ în naivitatea ei „crede“ — și cine crede e fericit — „că după deslușirea asta e de prisos a mai accentua câtă valóre merită „încercările de stil ale Sfinției Sale“.

Eu Sfinția mea nu numai cred — fără a mě puté numi fericit — ci mai mult, sum fórte convins, că „Vocea mea“ rostită în „Gazeta Trans.“ a făcut mai multă lumină asupra neajunsurilor nóstre bisericescĭ, ca toțĭ articulii „Unirei“ dela nascerea ei până aḑĭ.

Mai subscriu odată „astfel de voce“ și cu mâna stângă și cu ambele picióre, până la *contra demonstrandum ad literam.*

„Unirea“ debelată lamentéză: „Nu ne rěmâne decĭ alta, decât sě gratulăm „Gazetei“ pentru-că publică astfel de vocĭ. Așa ceva încă numai în ḑiaristica nóstră se póte întêmpla“.

Care va se ḑică: „Unirea“ prin o simplă trăsătură de condeiu se achitéză *ușor și comod* de-o „voce din sinul clerului român unit“, timbrându-o: de „necualificabilă, batjocură, încercare stilistică, fără valóre, eșită din péna lui Papiu fost paroch suspendat pe mai mulțĭ anĭ pentru abusurĭ.“

Apoi ironice gratuléză „Gazetei Transilvaniei“ de ospitalitatea „Vocei“ și se miră de ḑiaristica română, că publică „astfel de vocĭ“.

Cum așa? Óre „Gazeta Transilvaniei“, cel mai vechiŭ representant al „ḑiaristicei nóstre“, nu e organul imparțial al opiniunii publice? Nu e depositarul ideilor și dorințelor publicului român, pe care 'l servesce cu dragă inimă îmbrățișându-i pe toțĭ de-o potrivă, îndreptându-i cu iubire, admoniându-i cu blândețe și conducêndu-i cu voinicie în spre aspirațiunile lor nobile?

Ei sorată! ai îmbětrânit prea de timpuriu. Ți-ai pierdut cumpětul și rostul ca o babă descreerată.

Nu auḑĭ? nu veḑĭ? nu simțescĭ vuetele, detunăturile și șuerăturile din: Brașov, Sibiiu, Clușiu, Oradea, Pesta, Viena, și de pretutindenea, cum se îndréptă și concentră în spre falnica fortăréță de odinióră a lui Clain din piscul Těrnavelor?

Ai prins poftă turcéscă sě înădușĭ și sugrumĭ „vocile“, carĭ se afirmă, manifestă și probéză fapte concrete nenaturale și stricăciόse bisericei naționale, națiunei române și fiilor ei?

Nu te temĭ, că sěmênând vênt, vei culege furtună?

Ce nex causal esistă între „vocea mea“ din „Gazeta T-niei“ Nr. 240 c. dată la durerósa întrebare a „Gazetei“ Nr. 234 c. și între „abusurile pretinse cu sentința de drept, suspensiune pe anĭ?“ Chiar așa sě fiă — cum nu e probat juridice — nu scii, iubită soră „Unire“, că „gura păcătosului adever grăesce“? . . . .

. . . .

respectos și stimător
Ioan Papiu.

SCIRILE ḐILEI.

— 12 (24) Noemvre.

Dómnelor membre ale Reuniunei femeilor române din loc le atragem atențiunea asupra adunării generale, ce este convocată pe ḑiua de mâne Mercurĭ la 3 óre p. m. în sala cea mare din edificiul

---

Altă věduvă, Amalia Török, spune numai, că eu am ordinat cuartire pentru 6000 ómenĭ și în urmă i-am asigurat, că nu vom intra în Aiud, și totușĭ pe la miedul nopții hórdele au intrat și au început a pustii orașul.

La pag. 13 altă věduvă, a lui Veres Mihai, spune, că ea cu bărbatul sěu, după ce a aflat de pustiirea Zlagnei, unde au pierit *mai mult de 100 Maghiarĭ*)* și după măcelărirea celor dela Sângătin, a fugit la Turda, dér s'a reîntors cu generalul Varderer**) și așa la 8 Ianuarie 1849 se afla la Sându, când eu am orênduit locuință la 6000 ómenĭ. Majestatea Sa póte sě-șĭ închipuéscă, că după ce hórdele omorîră ca la 2500 inteligențĭ, tot omul s'a grăbit a-șĭ îngropa puțina avere și a aștepta pregătit mórtea. Dér curênd după acestea sosind scrisórea lui Axentie adresată primarului, că nu va lăsa sě intre nici nu om în Aiud, s'a culcat și pe la 11 óre o miiă de ómenĭ de-ai lui Axentie și Prodan***) au incendiat orașul, făcênd o baiă de sânge, au omorît și sugrumat. Se rógă decĭ, ca Axentie, — care șĭ-a trimis hórdele sě aprindă Aiudul și dela Ciumbrud se uita cu sufletul odihnit cum arde, — sě fiă pedepsit și ea, care șĭ-a pierdut tótă averea, sě fiă ajutată și miluită.

In nr. 126 din 9 Maiŭ pag. 12 aduce plânsórea věduvei Rosalia Péterfi, care arată, că pe bărbatul ei dimpreună cu alțĭ 60 i-au omorît Românii la Bucerdea*), și Bonz, care era prieten cu Popa olah, i-a luat banii.

Măcelăririle dela Sângătin sěu Auraria întru atâta au spăriat'o, încât în Noemvre șĭ-a părăsit locul nascerii, Aiudul. Dér cu escortă dela Urban érășĭ s'a întors înapoi și, după ce la 1 Ianuarie 1849 trupele împěrătesci s'au retras, s'a presentat Axentie înaintea Aiudului și a ordinat cuartire pentru 6000 ómenĭ. Orășenii, spăriațĭ, tóte i-au promis numai sě rěmână încuartirarea, ceea ce Axente a promis, după cum se póte vedé din scrisórea lui, ce se păstréză în archivă.

Așa, încredêndu-se în promisiunea lui, încetară de a-șĭ ascunde și în gropa în pământ tesaurile, și se culcară cu sufletul odihnit; dér după puțină trecere de timp se deșteptară prin strigătele și văietele, și prin flacările incendiului, și așa desculță, luând trei copii, pe doica lor și pe mama ei de 75 anĭ, se depărtară într'o pădure, de unde a doua ḑi s'a reîntors la Bucur Zador, care primit'o cu drag, dér a venit Istrate și i-a luat toțĭ banii, ce-i avea la sine, încă și 100 fl., ce-i děduse în păstrare Românei, la care trăsese în gazdă. Ca nenorocirea sě fiă deplină, omorîră și pe fiiul sěu Albert. Se rógă decĭ, ca Majestatea Sa sě dispună, după anchetă, sě fiă silit Istrate sě-i redea banii prădațĭ, — dér nu spune câțĭ.

(Va urma.)

*) Atâta cred și eu, dér nu 640, cum susține autorul „Cărții negre“. — *Aut.*

**) Da, când acesta retera bătut de Bem la Ciucea. — *Aut.*

***) Ba de-ai lui Mânzat, care petrecea cu marii proprietarĭ în Stremț și cu cei fugițĭ de gróza insurgenților dela Clușiu, Turda și din alte părțĭ. — *Aut.*

*) Noi scim și afirmăm cu tótă positivitatea, că la Șard. — *Aut.*

școlelor. Este în interesul Reuniunei ca să se înfățișeze membrele în număr cât se póte de mare, ca să pótă lua o decisiune în privința ordinațiunei ministeriale, prin care se cere repețit modificarea unor nouă puncte din statute și se ridică unele pretensiunĭ îngreunătóre pentru Reuniune.

—o—

Onomastica P. S. S. Episcopului Mihail Pavel dela Oradea-mare s'a serbat la Beiuș în dįua S-lor archangelĭ Mihail și Gavril într'un mod mai solemn ca altădată. In preséra dįlei s'a arangiat o producțiune frumósă și bine succésă cu elevele noului internat de fetițe, fundat din liberalitatea bunului episcop, ér în dįua următóre s'a oficiat un serviciu divin, după care a urmat în sala gimnasiului o ședință festivă, cu vorbirĭ, cântărĭ, declamațiunĭ etc.

—o—

Pentru congresul național-bisericesc gr. or., cum ni-se scrie din Făgăraș, a fost ales delegat pentru acel cerc d-l Dr. Ioan *Șenchea*. Pentru cercul Sibiiului a fost ales d-l P. *Cosma*; pentru cercul Turdįi d-l Dr. P. *Span*; pentru cercul Mediașului d-l protopop Nic. *Măneguț* din Târgu-Mureșului; pentru cercul Seliștei d-l Dr. Liviu *Lemenyi*.

—o—

Avansărĭ în capitulul metropolitan din Blașiu. Majestatea Sa a numit pe canonicul lector Ioan M. *Moldovan* canonic preposit; pe canonicul cantor Dr. Ioan *Rațiu* l'a numit canonic cantor; pe canonicul școlastic Simeon Pop *Mateiŭ* l'a numit canonic cantor, ér pe canonicul cancelar Gavrilă *Pop* l'a numit canonic custode. Patru posturĭ de canonicĭ sunt vacante.

—o—

Un șerpar confiscat. Ni-se comunică din Poiana sărată (com. Treiscaune), că înainte de asta cu câte-va săptămânĭ un țĕran român de-acolo își cumpărase în România un chimir (șerpar), pe care din întâmplare se aflau scrise cuvintele: *„Trăéscă România“*. Țĕranul, care n'a dat importanță acestei inscripțiunĭ, a purtat șerparul în pace până înainte de asta cu vre-o trei săptĕmânĭ, când, voind sĕ trécă în România pentru a-șĭ cumpĕra un chilogram de strugurĭ, nisce gendarmĭ, ce erau la vamă, observând inscripția numită pe șerparul Românului, *iĭ confiscară acestuia șerparul.* Astfel bietul Român a rĕmas până în dįua de adį fără șerpar.

—o—

Huiduirea străinilor din Prusia. Din Allenstein (Prusia) se telegrafiéză, că toțĭ muncitorii rușĭ, polonĭ și galițienĭ, carĭ locuesc în imprejurimea orașului, au fost provocațĭ sĕ părăséscă pĕmêntul statului prusesc, deóre-ce autoritățile publice ale Prusiei dela 30 Noemvre încolo nu vor mai suferi nicĭ un străin acolo.

—o—

Stégul spaniol insultat. Din New-York se telegrafiéză, că soldațiĭ rĕsculațĭ în 21 l. c. au trântit stégul spaniol în tină și l'au călcat în picióre înaintea arsenalului New-castlei. (Delaware).

—o—

Blăstĕmul luĭ Don Carlos. O telegramă din Paris anunță, că principele Don Carlos a anatemisat pe fiica sa Elvira, care, după cum scim, a fugit cu pictorul Filippo Fochi. Blăstĕmul acesta părintesc, care a fost adresat familiei Carliștilor în formă de proclamație, sună astfel: Cătră Carliștĭ! Veneția, 16 Noemvre. Voi sunteți fiiĭ familiei mele, pe carĭ vĕ iubesc ferbinte. Cred, că mi-e datorința sĕ vĕ comunic, că un alt infant, — acela, care se chiăma fiica Donna Elvira, *pentru noi a murit*. Dumnedįeu care e preaindurător, sĕ se milostivéscă spre acéstă nefericită creatură. Două mângâerĭ pătrundĕtóre mĕ mai susțin în urma acestei loviturĭ cumplite: mântuința sufletului meu, la care țin și pentru care lucrez cu téță evlavia, cum am lucrat în totdéuna, și credința în rugăciunile și iubirea vóstră, carĭ tóte le rĕsplătesc. *Carlos.*

—o—

Cértă între tinerimea universitară din Zürich. Foile budapestane publică scirea, că între studenții și studentele dela universitatea din Zürich a isbucnit o cértă formală. La universitatea din Zürich sunt 150 fete la studiu, carĭ voesc a trimite două delegate în conventul studenților. Studenții la acésta nu s'au învoit și de present decurg discuțiĭ seriöse în cestiunea, că óre cuvêntul student esprimă un concept masculin, orĭ femenin? Intre studenții feciorĭ e mare iritație. Ei dįc: „Séu noi părăsim universitatea, séu rochiile!“ Lucrul a adus și corpul profesoral într'o stare critică.

—o—

Turcĭ exilațĭ. Din Constantinopol se anunță, că fostul atașat militar la Petersburg, Aziz-Bey, fiiul comandantului de corp Renz-Pașa, apoi Assip-Bey, Izzed-Pașa, fiiul fostului măestru al grajdurilor, s'au refugiat în străinătate. Cincĭ-spre-dįece ascultătorĭ dela academia marină au fost deținuțĭ, fiind-că s'au aflat la ei dįare oprite și au colectat banĭ pentru noua comisiune turcéscă.

—o—

Un principe atacat de un taur. In 20 l. c. moștenitorul de tron danes era aprópe sĕ cadă jertfă unui taur. Moștenitorul de tron se preumbla adecă cu cele două fiice ale sale pe lângă țĕrmurul mărei. De-odată se aruncă asupra lor un taur. Principeselor li-a succes sĕ se refugieze dinaintea animalului înfuriat, tatăl lor însĕ a fost în mai mare pericol. Taurul voia sĕ-l sfășie, ér el nu avea la sine, decât un baston cu care se apĕra. Din norocire i-au venit în ajutor mai mulțĭ ómenĭ de pe un vapor, carĭ au scăpat pe principe dela mórte.

—o—

Societatea filarmonică din loc își va ține proba generală mâne, la 7 și $^1/_2$ óre séra, în sala Redutei.

Convenire colegială.

Brașov, 10 (22) Noemvre 1896.

Dįua bună se cunósce de diminéță. Punctual la 8 óre séra, când avea sĕ se încépă producțiunea musicală, prin care s'a întrodus convenirea colegială a „Reuniunei nóstre de gimnastică și de cântărĭ“ Sâmbătă séra, era deja mare mișcare în curtea, în garderoba și în antreul salei dela otelul Central. Trăsurĭ veniau și se duceau și un public frumos și ales din societatea nóstră se grăbia a-șĭ ocupa locurile pentru producțiune.

Acéstă mișcare viuă a lățit o temperatură plăcută, ca un bun prognostic pentru serată. Un presimț ițĭ șoptia, că interesarea viuă manifestată din partea societățiĭ în séra acésta, este par'că aurora unui nou avênt, ce are sĕ-l ia reuniunea nóstră de gimnastică și cântărĭ. Déc cerul sĕ fiă așa și numai așa! și societatea acésta, odinióră atât de mândră sĕ se deștepte cu desĕvêrșire din letargia, în care cădįuse mai anii trecuțĭ!

Numai puțină însuflețire și totul se va schimba, și va lua altă față mai prietinósă și mai veselă.

Cum-că am pornit pe calea acésta ni-a dovedit'o séra de Sâmbătă.

Podiul, pe care era aședat la o parte pianul, a fost la un semn dat cu clopoțelul din partea conducĕtorului convenirilor prof. N. Bogdan împopulat și împodobit cu coriste și cu coriștĭ în numĕr respectabil, în frunte cu zelosul dirigent al secțiunei musicale a Reuniunei, d-l prof. Panteleimon Dima. Dovadă despre interesarea, cu care tineretul nostru întêmpină érășĭ producțiunile reuniunii, carĭ au aflat un sprijin fórte remarcabil și din partea câtorva dómne mai tinere din societate.

Programa concertului destul de variată a fost următórea: S'a cântat: „Copilă tinerică“, cor micst, de G. Dima; „Tótă a mea gândire“, cor micst, de Rheinberger; „Domnul veghéză în Izrail“, din oratoriul „Elias“, cor micst, de Mendelssohn-B. „In codru des“, cor micst, de Mendelssohn-B. „Cucuruz cu frundįa'n sus“, cor micst, de G. Dima; „Vino'n codru“, cuvinte de Eminescu, cor micst, de Hans Huber.

Tóte aceste puncte ale programei au fost esecutate de cor esact și cu mult efect. Oratoriul de Mendelssohn „Domnul veghéză în Izrail“, ca cea mai grea dintre piese, a dat dovadă despre diligința corului și aptitudinea dirigentului, fiind esecutată cu acuratéță, unindu-se tóte vocile în mod armonic. Deși sopranul era mai bine representat și decĭ mai tare, totușĭ vocile bărbătescĭ au stat la înălțime și astfel au făcut sĕ nu se observe mai de loc disproporția.

Acésta piesă, ca și celelalte, a fost viu aplaudată. Cele două din urmă corurĭ au fost, ca musică națională, aplaudate cu însuflețire așa că au trebuit sĕ fiă repetate.

Punctul 4 al programei: „Fantasie“ de Schubert, esecutat la pian de d-șóra *Maria Steriu* a oferit o variație plăcută publicului ascultător. D-șóra Steriu este o escelentă pianistă, jocul ei resolut și plin de desteritate ne-a ținut în cea mai încordată atențiune până la ultimele acordărĭ pline și puternice. Auditoriul și-a arătat mulțămirea, aplaudând sgomotos și rechiămând din nou pe d-șóra Steriu.

Inafară de program ne-a surprins d-l Ilie *Savu* cu o declamație mult reușită „Electorale“ de Iacob Negruzzi, care prin tonul umoristic cu care a fost predată a escitat multă ilaritate în public.

După concert a urmat dansul fórte animat întrodus cu „horă“ mare.

Căi ferate în sĕcuime.

Emigrarea Sĕcuilor.

După datele oficiale ale oficiilor de vamă ungurescĭ, au emigrat și *s'au stabilit definitiv în România* în anul 1891: 2986 Săcui; în 1892: 2801; în 1893: 2580; în 1894: 5326; în 1895: 4827.

Va sĕ dįcă în decurs de cincĭ anĭ au emigrat în România *18.520 Sĕcui.*

Camera de comerciu și industrĭă din Mureș-Oșorheiŭ crede, că emigrațiunea progresivă s'ar mai împuțina, décă s'ar mai înmulți în Săcuime căile ferate. Sĕ scie, că încă în anul trecut s'a început construirea liniei ferate dela Sepsi-Sângeorgiu până la Ciuc-Sereda, așa că acéstă linie va pute fi predată comunicațiunei încă în decursul acestui an.

De-asemenea se lucréză cu mare grabă la construirea liniei ferate dela Ciuc-Sereda până la pasul Ghimeșului, adecă până la granița română. După convenția încheiată cu România, acéstă linie ar trebui sĕ fiă gata cel mult până la 17 Noemvre 1897, ea însĕ va fi gata încă mai curênd de acel termin.

Pentru împedecarea emigrărei Sĕcuilor în România însĕ, numita cameră de comerciu și industrie află de lipsă sĕ se construéscă și alte liniĭ de căĭ ferate în Săcuime. De aceea a adresat dįilele acestea un memorand cătră ministrul de comerciu, în care cere construirea încă a unei liniĭ ferate principale dela Ciuc-Sereda până la Reghin, trecênd prin Giurgeu-Sânmiclăuș, cum și mai multe alte ramificațiunĭ a acestei linii.

ULTIME SCIRĬ.

Budapesta, 23 Nov. „Partida poporală“ a voit sĕ trimită o deputațiune monstră la monarch cu scop de a-i aduce la cunoscință abusurile și atrocitățile comise de guvernul — Banffy contra acestei partide. Membrii deputațiunei aveau sĕ fiă toțĭ aceia, carĭ la alegerĭ au figurat ca bărbațĭ de încredere ai „partidei poporale“. Planul acesta însĕ a fost acum zădărnicit, deórece, după informațiile lui „M.—g“, *monarchul a-declarat, că nu va primi în audiență deputațiunea.*

Viena, 23 Noemvre. La începutul lui Decemvre se va începe aicĭ desbaterea asupra budgetului, care probabil va dura până prin 15 Ianuarie. După acésta camera va fi disolvată și se vor ordona nouĕle alegerĭ.

Paris, 23 Novembre. „Paix“ comunică scirea, că textul convenției încheiate la Paris între Țarul Rusiei și între președintele Faure se va da încurênd publicității.

Bucurescĭ, 23 Noemvre. Se dįce, că într'o consfătuire ținută la ministrul de esterne s'a hotărît, în cestiunea Metropolitului-Primat, ca în primele dįile ale sesiunei Corpurilor legiuitóre sĕ se convóce marele colegiu pentru alegerea unui Metropolit-Primat. Va fi ales, se dįce, Metropolitul Iosif al Moldovei.

Constantinopol, 23 Nov. Ambasadorii statelor streine au făcut cunoscut Porții, că membrii dinafară ai comisiunei însărcinate cu organisarea gendarmeriei cretense vor merge la Creta Marțĭ, ér membrii comisiei judecătorescĭ vor merge Joia viitóre, — și acésta fără considerare, décă comisarii turcescĭ vor fi gata cu lucrările lor până la acel termin, orĭ nu vor fi gata.

DIVERSE.

O nouă invențiune a lui Edison. Din laboratorul renumitului inventator Edison érășĭ a eșit la lumina dįilei o invențiune sensațională, care pe terenul ilustrațiunilor dįaristice va face mare serviciu. Cu ajutorul telegrafului se pot transmite fotografii la ori-ce depărtărĭ, și încă păstrându-se fidelitatea fotografică. Edison însu-șĭ s'a esprimat asupra nouei sale invențiunĭ astfel: Ideia nu e de tot nouă, deóre-ce sistemul numit Cassela a funcționat în asemenea mod. Cu câțĭ-va anĭ mai înainte m'am ocupat cu perfecționarea mașinei, când a fost inventat telefonul, care mi-a răpit tótă activitatea. Folosul acestei invențiunĭ este evident. Pentru un negustor, care ișĭ comandă vre-un postav dela vre-o fabrică va fi de mare folos, décă de-odată va telegrafa fabricei și mustra. Invențiunea va fi folositóre, diarelor pentru ilustrațiunĭ. Décă un artist vré sĕ-șĭ marchéze planul séu schița unei întêmplărĭ, întórce de un tub cilindric, ce se află la mașină, apasă de un nasture și în momentul următor icóna este reprodusă la locul destinat. Patenta invențiunei o voiŭ da unor foi ilustrate, dér mai înainte de a-l evalua, voiŭ esperimenta perfecțiunea lui și îi voiŭ da un format mai mic, așa, ca sĕ se pótă purta în busunar și sĕ se pótă pune la orĭ și ce mașină telegrafică. Mașina funcționéză perfect și ușor până la o distanță de 500 mile; chiar și la o depărtare de 1000 mile reproduce icóne destul de lămurite. Inainte de-a da lumei invențiunea, voiŭ face încercărĭ cu mașina între New-York și San-Francisco.

Literatură.

A apărut Nr. 5 din **Povestea vorbei** revistă literară-sĕptămânală, ce apare în Bucurescĭ, strada câmpianu nr. 13. cu următorul sumar: Sonet de A. Vlahuță; Fantazie de Ioan Gorun; Ce hoțĭ (poesie) de G. Murnu; O notiță filologică de G. Coșbuc; In vremea ceia (versurĭ) de D. Teleor; O mamă fericită de Basarabianu; Geneza unei nuvele de Ioan Gorun; Semnele vremii de Sandu; Sara (poesie) de Artur Stavri; Smarandă (nuvelă) de Petru Vulcan; Poveștĭ caraghióse de Marion; Ca bivolul (snoavă) de Stăncescu; Ilustrația de Mars, Numĕrul costă 15 banĭ.

Revista poporului. anul 5, Nr. 10 sub direcția d-lui Dr. C. N. Chabudianu a apărut cu următorul sumar:

Baronul Ladislaus Kapri (Biografie); Cunoscințe igienice populare de L. Fialla; Domnica (Idilă) de Al. Filloreanu; Cea d'ântâiu sărutare de D'apolodor; Protecționismul, economic, social și politic în America de S. Aurelian; Poesii poporale de Ioan Cândea; Contra Malurei de Ialomițeanu; Schimbul sângelui în Madagascar de I. S. Spartali; Industria zăharului de Inginer C. D.; Serbarea florilor de cireș de I. S. Spartali; Mixandra fulg de zăpadă de Fr. Buison; Consumația alcoolului în Franța de L. So. V.; Mare progres tehnic de N.; Despre nervositatea tineretului în școlă de Dr. Schuchny; Se întâlniră de T. Teleor; Proverbe străine de I. Aristotel; Diverse.

*

Călindarul Plugarului pe 1897, edat de Tipografia „*A. Mureșianu*“ din Brașov, a eșit de sub tipar și se espedéză dilnic. Acest călindar întră acum în anul al 5-lea, avênd un cuprins tot mai bogat și mai interesant. De astă-dată în călindar se cuprind și mai multe chipurĭ frumóse. Pe pagina primă se află portretul fericitului întru pomenire *Ioan Barac*, marele scriitor poporal dela începutul acestui veac, ér în text se află scrisă istoria vieței și lucrărei lui. Partea calendaristică este mai bogată ca până acum, îndreptându-o și îmulțindu-o după trebuințele ivite, însemnând până și evangeliile, ce sunt a se ceti în fiă-care Duminecă. Pentru a economisi din spațiu, mĕsurile dĕ lungime și greutate, competințele de timbre și tacse, taxele pentru postă și telegraf etc. s'au cules cu litere micĭ de tot. Mai ales tarifa pentru telegrame și taxele postale pentru scrisorĭ și pachete s'au adus pe lung și pe larg după cele mai nouĕ ordinațiuni postale. Têrgurile sunt de-asemenea îndreptate și corectate. Urméză Introducerea de Ioan *Georgescu*, și apoi vine parte literară. Acéstă parte este mult mai bogată ca în călindarele din anii trecuțĭ, cuprindênd ea singură vre-o 42 pagine cu cele mai frumóse istorisirĭ, poesii etc., tóte scrise pentru popor și fórte interesante. In partea economică de-asemenea se află o seriă bogată de articulĭ de mare interes pentru plugarĭ, precum: Rotațiunea în economia comassată, Lucrarea pământului, Tovrĕășiile economice, Intrebuințarea vacilor la lucru, Pășunatul vitelor, Văruitul grâului de sĕmênță, Legumile bostănóse, Culesul și pĕstratul pómelor și altele. La urmă vin felurite poveţe, glume etc. cum și o mulțime de anunțurĭ.

Călindarul se află de vêndare la „Tipografia A. Mureșianu“ în Brașov și la librăria N. Ciurcu; costă și de astădată *numai 25 cr.*, ér trimis prin postă 30 cr. Celui ce cumpĕră de-odată mai multe esemplare, li-se dă rabatul cuvenit.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Noemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.20
Renta de coróne ung. 4%	99.15
Impr. căil. fer. ung. in aur $4^1/_2$%	122.—
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	100.90
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.35
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.15
Imprum. ung. cu premii	151.25
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	136.50
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de argint austr.	101.30
Renta de aur austr.	122.60
Losurĭ din 1860	144.25
Acții de ale Băncei austro-ungară.	934.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	402.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	365.10
Napoleondorĭ	$9.53^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane	58.80
London vista	119.95
Paris vista	47.50
Rente de coróne austr. 4%	101.05
Note italiene	45.15

Cursul pieței Brașov.

Din 24 Noemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump. 9.47	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump. 9.43	Vênd.	9.46
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.51	Vênd.	9.56
Galbenĭ	Cump. 5.62	Vênd.	5.64
Ruble rusescĭ	Cump. 126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.30	Vênd.	58 80
Lire turcescĭ	Cump. —.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd.	101.75

Nr. 7133—1896.

Concurs!

In urma împuternicirei D-lui subcomite **Dr. Friederic Jekel din 14 Noemvre a. c. Nr. 18441/96** se escrie prin acéstă concurs pentru postul de asesor la sedrea orfanală orășenéscă devenit vacant, respective pentru ocuparea vr'unui post orășenesc de notar, tutor comunal, comisar de poliție, concipist și a altor posturĭ devenind vacante prin ocuparea postului de asesor al sedrei orfanale orășenescĭ.

Léfa asesorului este anualminte **1300 fl.**, banĭ de locuință de **200 fl.**, și quiquenaliile statutorice.

Asupra calificețiunei pentru unul din aceste posturĭ dispune §. 180 al art. de lege XX din 1877 respective §. 74 al art. de lege XXII din 1886, pe când durata postului o norméză §§. 69 și 84 al art. de lege XXII din 1886 și §. 38 al statutului de organisațiune, conform cărora postul asesorului sedrei orfanale respective acela al tuturorului comunal duréză până la proxima restaurațiune, pe când celelalte posturĭ: pe viéță.

Veniturile posturilor eventualminte devenite vacante se reguléză prin statutul salarial statorit în statutul de orgauisațiune.

Reflectanții asupra postului asesorului sedrei orfanale orășenescĭ respective asupra posturilor deveninde vacante au de așĭ ascerne petițiunile instruite și provĕdute cu timbrul prescris cel mult până în 30 Noemvre a. c. la prânz la 12 óre acestui magistrat.

Brașov, 16 Noemvre 1896.

1109,2—2 **Magistratul orășenesc.**

Mersul trenurilor
pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Stația		Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10 —	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena	sos.	1.55		1.55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11 33	12.47		P.-Ladány		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mezö-Telegd		10.07	7.10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.57	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10.45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27		Ghiriș		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5 39	7.50		Cucerdea		Teiuș Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uiuóra			2.49		2.08	4.27
11.09	1.16	11.59	6 19			Vințul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17		Aiud			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.55	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuș	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05		1 30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29		12 57	3.06
12.33		2.08				Crăciunel			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blașiu		2.48	12.40		11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa			12.01		11.28	1.54
1.34		3.31		9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	2.15	11.41		11.10	1.35
2.13		3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14		11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaș			10.55		10.48	12.45
3.04		4 45		10.22		Elisabetopol		1.40	10.21		10 18	12.16
3.40		5 27		10.51		Sighișóra		1.06	9.42		9.43	11.33
4.03		6 12		11.12		Hașfalĕu		12.52	9.12		9.19	11.16
5.34		7.50		12.26		Homorod		11.54	7.45		7.38	10.03
6.12		8 37		12.58		Agoștonfalva			7.02		7.22	9.25
6.41		9.07		1.15		Apața		11 11	6.36		6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra			5.58		6 33	8.28
8.—		10.25		2.09	sos.	Brașov	pl.	10.10	5.08		5.57	7.48
3.55		11.—		2 19	pl.		sos.	10.05	5.20			9.08
4.40		12.26		3.01		Timiș		9.39	4.14		5.20	8.28
5.10		1 11		3.31		Predeal		9.12	3.32		4.14	8.01
12.00		8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ	pl.	5.35	9.15		3.32	3.15

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón		Stația		Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoș		7.02	1.58	7.38	9.59
4.12	9.37	4.37	12.26		Cipău		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oșorhei	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.54	3.30	8.05

Ghiriș — Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.	Stația	tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11.—	5.—	10.21	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt			Stația		tren mixt	Tren mixt	tren de persón	tren de persón.
2.20	4.45	11.55	7.10		pl.	Copșa mică	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3.13		Ocna		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	12 57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29	Marța și Vinerea		8.57
	6.16		3.58			Avrig		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraș	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.44	1.29	
10.28	6.36		Zêrneștĭ	6.20	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

			Stația			
4.—	9.10 (Numai Luni comunică)	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numai Vineré circulă
5 03	10.28	5 35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marța comunică	Țagu-Budatelic	Circulă numai Marța	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie		3.44	8.46
8.33	3.02		Lechința		2.48	7.43
9 07	3.41		Ș.-Măghiăruș		2.01	6.52
9.59	4 55		Bistrița		1.16	5 55

Arad — Timișóra

				Stația				
6.20	11.25	5.-		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timișóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Seghedin.	6 05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		Stația		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl.	Sibiiu	sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„	Selemberk	„	6.57	9.07
6.06	2.51	„	Cisnădie	pl.	6.36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stația	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfalĕu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.